

Κοινωνική οικονομία

Ένας καταλύτης για την κοινωνική καινοτομία στις δεξιότητες και την επαγγελματική κατάρτιση

Ιωάννης Θεοδώρου

Κοινωνικός Επιχειρηματίας, Πρόεδρος Ένωσης Φορέων Κ.ΑΛ.Ο Στερεάς Ελλάδας, Αντιπρόεδρος Υποστηρικτικών και Εκπαιδευτικών Πολιτικών της ΠΑΣΕ ΚΑΛΟ, Μεταπτυχιακό στην Κ.ΑΛ.Ο.

[Γιάννης Θεοδώρου | Facebook](#)

Περίληψη

Το άρθρο διερευνά τον κεντρικό ρόλο της κοινωνικής οικονομίας στη διαμόρφωση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής κατάρτισης στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Επικεντρωμένο στο Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία και στο Μεταβατικό Μονοπάτι, υπογραμμίζει τον αντίκτυπο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην αναβάθμιση δεξιοτήτων και την ένταξη. Παρέχει παραδείγματα συνεργασίας και προσαρμοσμένων προγραμμάτων ειδικά για τον τομέα και τη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου. Δίνοντας έμφαση στην ενσωμάτωση της ψηφιακής καινοτομίας, το άρθρο υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνική οικονομία ευθυγραμμίζεται με τις εξελισσόμενες ανάγκες της Ευρώπης, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και την κοινωνική ένταξη ενόψει των μετασχηματιστικών προκλήσεων.

Η ενδυνάμωση του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης και ο μετασχηματιστικός ρόλος της κοινωνικής οικονομίας στην κατάρτιση δεξιοτήτων.

Στο δυναμικό τοπίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου οι επιταγές της βιωσιμότητας, της ψηφιοποίησης και της κοινωνικής ισότητας συγκλίνουν, το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων αποτελεί φάρο μετασχηματιστικού δυναμικού. Στο επίκεντρό της βρίσκεται η αναγνώριση ότι για να ευδοκιμήσουν σε μια εποχή ταχείας αλλαγής, τόσο τα άτομα όσο και οι επιχειρήσεις, πρέπει συνεχώς να προσαρμόζονται και να καινοτομούν. Κεντρικό στοιχείο αυτής της ατζέντας είναι ο κεντρικός ρόλος της κοινωνικής οικονομίας – ένα δυναμικό οικοσύστημα που περιλαμβάνει συνεταιρισμούς, ταμεία αλληλασφάλισης, ενώσεις, ιδρύματα και κοινωνικές επιχειρήσεις. Το άρθρο αυτό εμβαθύνει στις πολύπλευρες συνεισφορές της κοινωνικής οικονομίας στις δεξιότητες και την επαγγελματική κατάρτιση, αποσαφηνίζοντας τον μετασχηματιστικό αντίκτυπό της στο ευρωπαϊκό επιχειρηματικό τοπίο.

Το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία, που παρουσιάστηκε το 2021, σηματοδοτεί ένα σημαντικό ορόσημο στην πορεία της Ευρώπης προς μια δίκαιη και πράσινη μετάβαση. Βασισμένο στις αρχές του κοινωνικού και περιβαλλοντικού σκοπού, το σχέδιο υπογραμμίζει τις δυνατότητες των κοινωνικών επιχειρήσεων να προωθήσουν την καινοτομία στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Δίνοντας προτεραιότητα στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ενισχύοντας την προβολή και ενσωματώνοντας κοινωνικές παραμέτρους στις δημόσιες συμβάσεις, το σχέδιο δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την άνθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Κοινωνική επιχειρηματικότητα στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεδίκευση

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις, ως βασικοί παράγοντες της κοινωνικής οικονομίας, επιδεικνύουν ξεχωριστή δέσμευση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων. Στον τομέα της ανάπτυξης δεξιοτήτων, η κοινωνική επιχειρηματικότητα βρίσκεται στο επίκεντρο της δημιουργίας καινοτόμων πρωτοβουλιών αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανεδίκευσης. Λειτουργώντας με επίκεντρο την αποστολή, αυτές οι επιχειρήσεις σχεδιάζουν προγράμματα κατάρτισης που, όχι μόνο ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς, αλλά και συμβάλλουν στους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

Καλή Πρακτική: *Μια ευρωπαϊκή κοινωνική επιχείρηση συνεργάζεται με τοπικές επιχειρήσεις και εκπαιδευτικά ιδρύματα για τη δημιουργία ενός βιώσιμου προγράμματος αναβάθμισης δεξιοτήτων στις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η πρωτοβουλία αυτή όχι μόνο εξοπλίζει τα άτομα με δεξιότητες που έχουν ζήτηση, αλλά ευθυγραμμίζεται, επίσης, με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.*

Διαποτισμένες με αποστολή την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, οι κοινωνικές επιχειρήσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στις πρωτοβουλίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεδίκευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μέσω επιχειρηματικών συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες, δημιουργούν καινοτόμα προγράμματα κατάρτισης προσαρμοσμένα στις εξελισσόμενες ανάγκες του εργατικού δυναμικού. Αξιοποιώντας επιχειρηματικές προσεγγίσεις, όχι μόνο εξοπλίζουν τα άτομα με δεξιότητες που έχουν ζήτηση, αλλά και καλλιεργούν μια κουλτούρα διά βίου μάθησης και προσαρμοστικότητας.

Συμπεριληπτική Επαγγελματική Κατάρτιση για Ευάλωτες Ομάδες

Οι βασικές αρχές της κοινωνικής οικονομίας για τη συμμετοχικότητα και τον κοινωνικό σκοπό την καθιστούν ιδιαίτερα έμπειρη στο σχεδιασμό προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης για ευάλωτες ομάδες. Αναγνωρίζοντας τις ποικίλες ανάγκες των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, οι κοινωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας πρωτοπορούν σε πρωτοβουλίες που υπερβαίνουν τα παραδοσιακά μοντέλα κατάρτισης. Αυτά τα προγράμματα είναι προσαρμοσμένα στις μοναδικές συνθήκες των ατόμων, προωθώντας μια πιο περιεκτική και δίκαιη αγορά εργασίας.

Καλή Πρακτική: *Μια κοινωνική επιχείρηση συνεργάζεται με ΜΚΟ και τοπικές αρχές για τη δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ειδικά για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Αντιμετωπίζοντας τα γλωσσικά εμπόδια και τις πολιτιστικές ευαισθησίες, το πρόγραμμα διασφαλίζει ότι αυτά τα άτομα είναι εξοπλισμένα με σχετικές δεξιότητες, ενισχύοντας την απασχολησιμότητά τους.*

Η επαγγελματική κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς βρίσκεται στον πυρήνα της αποστολής της κοινωνικής οικονομίας για την προώθηση της κοινωνικής ισότητας και της συμμετοχικότητας. Μέσω στοχευμένης υποστήριξης και εξατομικευμένης καθοδήγησης, οι κοινωνικές επιχειρήσεις ενδυναμώνουν τα άτομα με τις δεξιότητες και την αυτοπεποίθηση να επιδιώξουν ουσιαστικές ευκαιρίες απασχόλησης.

Προσαρμοσμένα προγράμματα για ειδικές δεξιότητες

Στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας, οι κοινωνικές επιχειρήσεις συχνά ειδικεύονται στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων κοινωνικών ή περιβαλλοντικών προκλήσεων. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης δεξιοτήτων, αυτή η εξειδίκευση μεταφράζεται στη δημιουργία στοχευμένων προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες ανάγκες της βιομηχανίας.

Καλή Πρακτική: *Μια κοινωνική επιχείρηση αφιερωμένη στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης αναπτύσσει ένα πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης που επικεντρώνεται στις δεξιότητες φροντίδας. Με τη συνεργασία με ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης και ομάδες υπεράσπισης, το πρόγραμμα διασφαλίζει ότι οι απόφοιτοι δεν είναι μόνο ικανοί στον τομέα τους, αλλά συμβάλλουν επίσης στην οικοδόμηση πιο συμπονετικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών.*

Οι συνεργατικές συμπράξεις αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο των ολιστικών προσεγγίσεων κατάρτισης στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας. Φέρνοντας σε επαφή ενδιαφερόμενα μέρη από διάφορους τομείς, αυτές οι συμπράξεις προωθούν την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την ανταλλαγή γνώσεων. Είτε πρόκειται για τον πράσινο τομέα, τις κοινωνικές υπηρεσίες ή την τεχνολογία, οι συνεργατικές πρωτοβουλίες που βασίζονται στην κοινωνική οικονομία, διασφαλίζουν ότι τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ευθυγραμμίζονται με τις πραγματικές απαιτήσεις και τις ειδικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που συμβάλλουν άμεσα σε βιώσιμες και κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές. Συνδυάζοντας τεχνογνωσία και πόρους, τα ενδιαφερόμενα μέρη συνδημιουργούν λύσεις που προωθούν τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και τον κοινωνικό αντίκτυπο.

Συμπράξεις συνεργασίας για ψηφιακή, ολιστική κατάρτιση

Η έμφαση της κοινωνικής οικονομίας στο συλλογικό συμφέρον και τη συμμετοχική διακυβέρνηση ενθαρρύνει τις συνεργατικές συμπράξεις μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών. Στο πλαίσιο των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής κατάρτισης, αυτή η προσέγγιση οδηγεί σε ολιστικά προγράμματα κατάρτισης που ενσωματώνουν στοιχεία από επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα και τοπικές κοινότητες. Τέτοιες συμπράξεις διασφαλίζουν ότι οι πρωτοβουλίες κατάρτισης

ευθυγραμμίζονται με τις πραγματικές απαιτήσεις και παρέχουν στους εκπαιδευόμενους ολοκληρωμένα σύνολα δεξιοτήτων.

Καλή Πρακτική: *Μια κοινοπραξία κοινωνικών επιχειρήσεων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και εκπροσώπων της βιομηχανίας συνεργάζεται για τη δημιουργία ενός προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα του ψηφιακού μάρκετινγκ. Με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών και την παροχή πρακτικής άσκησης, το πρόγραμμα διασφαλίζει ότι οι απόφοιτοι δεν είναι μόνο ειδικευμένοι αλλά και εύκολα απασχολήσιμοι στην ψηφιακή οικονομία.*

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός παρουσιάζει τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην Ευρώπη. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της αξιοποίησης της ψηφιακής καινοτομίας για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της προσβασιμότητας των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης. Μέσω της υιοθέτησης διαδικτυακών πλατφορμών, προσομοιώσεων εικονικής πραγματικότητας και εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, δημιουργούν καθηλωτικές και διαδραστικές μαθησιακές εμπειρίες που καλύπτουν διαφορετικά στυλ μάθησης και προτιμήσεις. Αγκαλιάζοντας την τεχνολογία, οι κοινωνικές επιχειρήσεις διασφαλίζουν ότι η επαγγελματική κατάρτιση παραμένει σχετική και προσαρμόσιμη στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής.

Μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου και της μακροπρόθεσμης επιτυχίας

Η δέσμευση της κοινωνικής οικονομίας στους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους επεκτείνεται στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις δίνουν έμφαση πέρα από την παρακολούθηση παραδοσιακών μετρήσεων, όπως τα ποσοστά απασχόλησης και τις τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας των ατόμων, αλλά και του ευρύτερου αντικτύπου τους στις κοινότητες και το περιβάλλον. Αυτή η μακροπρόθεσμη προοπτική διασφαλίζει ότι οι πρωτοβουλίες επαγγελματικής κατάρτισης συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων πέραν των άμεσων αναγκών απασχόλησης.

Καλή Πρακτική: *Μια κοινωνική επιχείρηση που προσφέρει κατάρτιση στη βιώσιμη γεωργία παρακολουθεί την επιτυχία των αποφοίτων της όχι μόνο στην εξασφάλιση απασχόλησης, αλλά και στην εφαρμογή φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών. Αξιολογώντας τις ευρύτερες οικολογικές επιπτώσεις, η επιχείρηση καταδεικνύει τα πολύπλευρα οφέλη του προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης.*

Η μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου βρίσκεται στο επίκεντρο της δέσμευσης της κοινωνικής οικονομίας για λογοδοσία και διαφάνεια. Λαμβάνεται υπόψη, επιπλέον, η ευρύτερη συμβολή των ατόμων στην κοινωνική ευημερία και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Αξιολογώντας τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένου του αντικτύπου τους στις κοινότητες, τις οικονομίες και τα οικοσυστήματα, οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποδεικνύουν την αξία της επένδυσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ως καταλύτη για θετική αλλαγή.

Επίλογος

Η κοινωνική οικονομία αναδεικνύεται σε κινητήρια δύναμη για την καινοτομία και την ένταξη στις δεξιότητες και την επαγγελματική κατάρτιση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω του σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία και των συνεργατικών πρωτοβουλιών, η Ευρώπη είναι έτοιμη να αξιοποιήσει το μετασχηματιστικό δυναμικό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την οικοδόμηση ενός πιο ανθεκτικού, δίκαιου και βιώσιμου μέλλοντος. Επενδύοντας στις δεξιότητες και τα ταλέντα των πολιτών της, η Ευρώπη μπορεί να ξεκλειδώσει νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη, ευημερία και κοινωνική πρόοδο.

Ο ρόλος της κοινωνικής οικονομίας στις δεξιότητες και την επαγγελματική κατάρτιση υπερβαίνει τις παραδοσιακές προσεγγίσεις. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις, καθοδηγούμενες από τη δέσμευσή τους για κοινωνικό σκοπό, συμβάλλουν σε ένα πιο περιεκτικό, καινοτόμο και βιώσιμο τοπίο δεξιοτήτων στην Ευρώπη. Παρουσιάζοντας ποικίλα παραδείγματα επιτυχημένων πρωτοβουλιών, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με το μετασχηματιστικό δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της ανάπτυξης δεξιοτήτων.